

Udviklingsplan for Herlev Kommunes skolevæsen

2011 – 2016

”Vi vil Danmarks bedste folkeskole”

Herlev Kommune uddanner elever til morgendagens samfund

Herlev Kommune har et velfungerende og kvalitetsorienteret skolevæsen, som arbejder bevidst og kvalificeret med udvikling af skolernes samlede undervisningstilbud.

Det er vigtigt, at skolevæsenet hele tiden er på forkant med de krav, der stilles til fremtidens uddannelse. For at sikre, at skolerne stadig kan tilfredsstille fremtidens krav, er det nødvendigt at tænke langsigtet pædagogisk og optimere resurseanvendelsen i lyset af elevtalsudviklingen. Med færre elever i årene fremover planlægges der fra 1. august 2011 med 3 skoler i stedet for 5.

Ligeså vigtigt er det, at vi bevarer det nære miljø i forholdet til barnets hjem og skole.

Herlev Kommune vil fortsat have i fokus, at 95 % af en årgang gennemfører en ungdomsuddannelse.

Derudover har kommunen en ambition om, at færre elever end nu får et særligt tilbud uden for folkeskolens almindelige grundskoleforløb.

Det fordrer et fornyet fokus på skolens muligheder for at etablere udbytterige læringsmiljøer. Det kunne være forskellige former for læringscentre som omdrejningspunkt for arbejdet med løsning af skolens opgaver.

Overordnet set skal skolen arbejde ud fra viden om, at der i et globalt videnssamfund er behov for helt andre kompetencer, end det var tilfældet i det tidligere industrisamfund. Både på arbejdsmarkedet og i tilegnelsen af faglige, personlige, sociale, sproglige og kulturelle kompetencer.

Begreber som dynamisk og omskiftelig benyttes, når nutidens samfund beskrives.

Det fordrer et solidt vidensgrundlag indenfor en lang række områder.

Nutidens børn og unge skal kunne foretage reflekterede valg blandt rigtig mange muligheder. Både hvad angår uddannelse og i livet nu som senere. De skal kunne orientere sig både lokalt og internationalt. De skal være omstillingsparate, fleksible og kreative. De skal være udstyret med gode kommunikationsevner samt evne for at etablere gode og udbytterige relationer.

Der kan ikke udstikkes endelige pejlemærker for, hvor samfundet bevæger sig hen.

Skolen skal derfor understøtte, at nutidens børn og unge bliver udstyret med værktøjer, der tager højde for den omskiftelighed.

Det gør den ved selv at være repræsentant for morgendagens samfund og bruge den mangfoldighed af muligheder, der kan opstå i mødet mellem børn, unge og voksne om skolens opgaver.

Børn og unge (og voksne) tilegner sig viden på mange måder, og viden kommer til udtryk på mange måder. Det skal skolen udtrykke i løsningen af dens mange opgaver.

De kommunale rammer herfor er beskrevet i De Pædagogiske Rammeplaner for de 0 – 10 årige og de 10 – 14 årige. Planerne beskriver arbejdet med at udvikle elevernes personlige, sociale, sproglige og faglige kompetencer. En ungestrategi for de 14 – 18 årige er undervejs.

For at styrke skolerne og elevernes læringsmuligheder foreslås:

- 1. Ændret skolestruktur**
- 2. Efteruddannelse af lærere og pædagoger**
- 3. Elevernes undervisningstimetilpasser ministeriets vejledende timetal**
- 4. Nye fritidstilbud til elever fra 4. klasse til 6. klasse**
- 5. Nye fritidstilbud fra 7. klasse – det 18. leve år**
- 6. Ny struktur for det forebyggende arbejde**
- 7. Undervisningstilbud til særligt fagligt interesserede elever**
- 8. Fortsat udvikling af arbejdet med den internationale dimension**
- 9. Fortsat udvikling af IT i undervisningen**
- 10. Ombygning af skolerne**

1. Ændret skolestruktur

En ændret skolestruktur, der etablerer et læringsmiljø omkring henholdsvis indskoling/mellemtrin og udskoling, giver mulighed for at koncentrere og udvikle en lang række ressourcer målrettet enhederne og sammenhængen i den struktur. En skole, der både tager højde for kvaliteten af særlige opgaver på de enkelte klassetrin samt sikrer kontinuitet og progression.

En skole hvor både fysisk indretning, materialer og pædagogik afspejler grundskoleforløbets forskellige trin. Disse områder skal fremover målrettes skolens aldersgrupper, således at der gives optimale muligheder for at samle viden og erfaring omkring det faglige og pædagogiske arbejde med 0.-6. klasse og arbejdet med 7.-9. klasse.

Udviklingen i børnetallet viser i fremtiden et fortsat fald. Antallet af spor kræver af pladsmæssige årsager ikke 5 distriktsskoler. Med den udvikling er det vanskeligt fortsat at etablere udfordrende læringsmiljøer for elever og lærere.

Af hensyn til de yngste årgange er der fortsat taget højde for, at skolevejen ikke bliver for lang, og at eleverne ikke skal krydse de store trafikveje.

På den baggrund foreslås flg. ændringer af skolestrukturen:

Hammergårdskolen ophører fra 1.8.2011 som selvstændig skole, og distriktet tilføjes uændret til Hjortespring Skole.

Det betyder:

- At eleverne fra børnehaveklasse til 6. Klasse fortsætter på to lokaliteter, således at der fortsat tilbydes undervisning til disse klassetrin i lokaler på Hjortespring Skole og på den nuværende Hammergårdskole.
- At eleverne fra 7. klasse til 9. klasse samles på Hjortespring Skole, idet alle klasser opløses, og der dannes nye klasser.

Formelt set er der tale om ét skoledistrikt og eleverne fra 0. – 6. klasse fordeles efter skolens valg på de 2 lokaliteter efter principperne for skoleindskrivning i et tæt samarbejde med distriktets daginstitutioner.

Elverhøjens Skole ophører pr. 1.8.2011 som selvstændig skole og distriktet tilføjes uændret til Engskolen.

Det betyder:

- At eleverne fra børnehaveklasse til 6. klasse fortsætter på to lokaliteter, således at der fortsat tilbydes undervisning til disse klassetrin i lokaler på Engskolen og på den nuværende Elverhøjens Skole.
- At eleverne fra 7. klasse til 9. klasse samles på Engskolen, idet alle klasser opløses, og der dannes nye klasser.

Formelt set er der tale om ét skoledistrikt, og eleverne fra 0. – 6. klasse fordeles efter skolens valg på de 2 lokaliteter efter principperne for skoleindskrivning i et tæt samarbejde med distriktets daginstitutioner.

Fra 7. klassetrin vil der fremadrettet blive arbejdet på, at der på alle skoler etableres undervisningstilbud med forskellige faglige profiler. Fra 7. klasse etableres således nye klasser på alle kommunens skoler på baggrund af elevernes valg af undervisningstilbud.

Lærerressourserne i forhold til antal elever fastholdes, med den indbyggede mulighed for eksempelvis at ændre i holdstørrelser i forhold til forskellige undervisningsaktiviteter.

Af hensyn til at sikre eleverne en god skolestart i august 2011 på de "nye" skoler afsættes et beløb til gennemførelse af et udviklingsforløb for de ansatte på skolerne. Forløbet skal sikre at planlægningen for de enkelte klasser er på plads inden sommerferien, at de to personalegrupper er på vej til at føle sig som en helhed samt danne grundlag for fordelingen af de nødvendige lærerkompetencer på skolerne.

2. Efteruddannelse og kompetenceudvikling

Den nye skolestruktur stiller nye krav til lærerne og pædagogernes kompetencer; ikke mindst når der skal samarbejdes om andre måder at løse opgaverne på.

Såvel lærerne som Herlev Kommune ønsker mere fokus på bl.a. fagfaglighed og pædagogisk faglighed for at leve op til målsætningen om, at 95 % af en årgang får en ungdomsuddannelse. Desuden må kurven knækkes i forhold til det stigende antal af børn, som ikke kan fortsætte i egen klasse, men skal have særlige tilbud.

Lærere og pædagoger spiller en central rolle i opfyldelsen af Herlev Kommunes mål og intentioner på skoleområdet. De skal være fagligt klædt på til at kunne agere i en moderne skole og forberede deres elever til morgendagens samfund. De skal være udstyret med gode relationskompetencer og for lærernes vedkommende derudover være dygtige didaktikere samt have evne for klasserumsledelse.

De udfordringer tages der højde for i udviklingsplanen ved at målrette de afsatte resurser til efteruddannelsesforløb, der både tilgodeser udvikling af fagfaglig viden, men også hvordan fagfaglig viden omsættes i praksis, så det tilgodeser elevernes forskellige forudsætninger og udtrykker en tidssvarende undervisning.

Udover den praksis den ny viden skal omsættes til på skolerne, skal den også tages i anvendelse i det forberedende arbejde i skolernes forskellige teamstrukturer – herunder mulighederne indenfor fagteam.

På den måde kan der professionelt vidensdeles og inspireres på tværs, og det i sig selv er med til at sikre den efterspurgte løbende udvikling og sammenhæng i skolens arbejde.

Det foreslås, at der til hver enkelt fuldtidsansat lærer afsættes ekstra 20 timers efteruddannelse pr. år fra skoleåret 2011/12. I samarbejde mellem skolerne og forvaltningen udarbejdes et katalog forud for hvert skoleår med en række forskellige efteruddannelsesstilbud. Kurser kan også oprettes på den enkelte skole eller på tværs.

Efteruddannelsen planlægges så både faglig udvikling, arbejdet med inklusion, de pædagogiske rammeplaner, ændringer i den praktisk-musiske blok samt Den Kulturelle Rygsæk indgår.

For at styrke de pædagogiske fokuspunkter og indsatsområder uddannes lærere og pædagoger, så der bliver resurser med specialviden til gavn for kollegerne.

Skolernes nuværende udgifter til efteruddannelse af lærere og pædagoger reserveres primært til rammeplanskurser og længevarende efteruddannelse såsom diplom- og vejlederuddannelser.

Der udarbejdes en efteruddannelsesstrategi for pædagoger, der tager højde for deres faglighed samt de nye opgaver, de skal løse.

3. Elevernes undervisningstimetotal

Ny faglig viden skal samtidig understøtte og fremadrettet kvalificere den øgning af elevernes undervisningstimetotal på 4. – 9. klassetrin, udviklingsplanen lægger op til.

En elevs samlede timetal i Herlev Kommune fra 1.- 9.klasse er 7230 timer. Undervisningsministeriets minimumstimetotal er på 6900 timer og ministeriets vejledende timetal er på 7470 timer. Differencen mellem Herlev Kommunes timetal og Undervisningsministeriets vejledende timetal er 240 timer.

I mange år har timetallet i indskolingen ligget 45 timer over ministeriets vejledende timetal. Differencen på de 240 timer skal derfor tilføjes fra 4.-9. klasse.

Det foreslås, at en elevs samlede timetal fra 1.8.2011 hæves med 240 timer fra 4.- 9. klasse, hvilket betyder at en elev i Herlev kommune får et samlet timetal på 7515 timer i sit skoleforløb fra 1.-9. klasse.

Det øgede timetal skal bruges til styrkelse af fagenes timetal med god tid til fordybelse, udstrækning af praktisk-musiske fag - herunder det nye fag Håndværk og Design ud fra de beskrevne læseplaner, etablering af valgfag med afgangsprøver samt flere holddelingsforløb pr. klasse.

Med henblik på at støtte den fleksible planlægning af undervisningen bl.a. ved holddeling afsættes yderligere midler til to-lærer timer. Det betyder, at den enkelte classes lærerteam får større mulighed for at differentiere undervisningen efter de enkelte elevers behov. Målet er i gennemsnit, at klasserne har 2 ugentlige timer mere, hvor der kan være to lærere tilstede. Dette suppleres af pædagogernes medvirken i indskolingen samt på mellemtrinnet.

4. Nye fritidstilbud til elever fra 4.til 6.klasse

Med henblik på at skabe større sammenhæng mellem undervisning og fritid foreslås, at de nuværende fritids- og juniorklubber omdannes til SFO 2 med henblik på i videst muligt omfang at blive en integreret del af skolens virksomhed i lighed med SFO 1. På grund af forskelle i den fysiske placering og rammer vil løsningen på de enkelte skoler blive forskellig.

Et godt og professionelt samarbejde mellem de voksne omkring børnene og de unge i skolen er fundamentalt med henblik på at skabe sammenhæng i overgangene på hele grundskoleforløbet. Også i overgangen fra skole til fritid.

De erfaringer børn og unge gør sig i deres fritid bringes ind og påvirker skolens undervisning.

Derudover repræsenterer fritiden et vigtigt læringspotentiale på en række parametre, der ikke nødvendigvis er i fokus i skolen, men som påvirker løsningen af skolens opgave.

Den viden børn og unge tilegner sig i deres fritid samt det kendskab til børnene i fritidsrelaterede situationer, som pædagoger har – eksempelvis omkring sociale relationer – er væsentligt at få bragt ind i skolen.

På den måde er der mulighed for at etablere et mere helhedsorienteret syn på det enkelte barn/ den unge samt med barnet/ den unge i centrum at skabe mulighed for en flersidet tilgang til de opgaver og udfordringer, der måtte være.

Det vigtige bidrag til børns udvikling, som pædagogerne på indskolingsområdet er i besiddelse af, blev bragt ind på skolerne med skolefritidsordningerne.

Samarbejdet mellem lærere og pædagoger skal fortsat styrkes og udvikles.

Med udviklingsplanen er intentionen, at der kan skabes et lige så udbytterigt samarbejde med de pædagoger, der er del af de større børns fritidstilbud, når SFO 2 for 4. – 6. klasse etableres på skolerne.

Et samarbejde målrettet pædagogiske forløb og indsatser i skole og fritid skal efterfølgende afspejle sig i de valg, der foretages omkring fysisk indretning, materialeanskaffelser, brug af fysiske omgivelser, samarbejde med institutioner uden for skolen.

Det giver samtidigt et billede på fremadrettede indsatser og udviklingsperspektiver.

SFO 2 omfatter klassesetningene 4-5-6. Med strukturændringerne betyder det, at afdelingslederen af SFO2 indgår i skolens ledelses team.

Udgangspunktet for aktiviteterne i fritiden for denne aldersgruppe er, at de skal foregå der hvor børnene er.

I lighed med indskolingshusene tænkes SFO 2'ernes virksomhed derfor i høj grad at foregå på skolens område, således at SFO 2 ikke får egne lokaler, men har fællesskab med undervisningen om elever og lokaler.

Som nævnt under punkt 2 bliver elevernes timetal forhøjet, hvilket betyder, at de normalt vil være i skole:

i 4. klasse: 26,75 lektion

i 5. klasse: 27,75 lektion

5. Nyt fritidstilbud til unge fra 7. klasse til 18 år.

SFO2'erne etablerer et særskilt fritidstilbud på overbygningsskolerne for eleverne i 7. og 8. klasse i de nuværende lokaler i Spar 2, Herlev Fritids- og Ungdomsklub og i Børne- og Ungdomsgården.

Juniorklubben har en ugentlig åbningstid på 22 timer og skal i tæt samarbejde med Ungdomsskolen, idræts- og foreningslivet udvikle fleksible tilbud, der imødekommer de unges ønsker og behov. Der ændres ikke i taksten for juniorklubben.

Juniorklubben har fysiske baser i egne lokaler, men klubbens aktiviteter kan også foregå andre steder. Juniorklubben skal endvidere udvikle tilbud, der appellerer til de unge, der har behov for en mere løs tilknytning til fritidslivet.

Fra 8. kl. og til de unge fylder 18 år organiseres fritidstilbuddene under Ungdomsskolen. Udover lokaler og faciliteter på Ungdomsskolen inddrages Radiatorfabrikken, og der udvikles løbende fleksible tilbud, som tilgodeser de unges ønsker og behov.

Tilbuddene i regi af Ungdomsskolen er gratis i henhold til Ungdomsskoleloven.

6. Ny struktur for det forebyggende arbejde

I forbindelse med ændringerne af skoledistrikterne og ønsket om at give flere lokale tilbud, så færre elever ekskluderes af Folkeskolen til specialtilbud, bør strukturen for det forebyggende arbejde med børn og unge revurderes.

Psykologer og socialrådgivere bør i højere grad end nu indgå i det daglige samarbejde med lærere og pædagoger, således at de i højere grad arbejder forebyggende.

Et tættere tværfagligt samarbejde omkring løsningen af problemstillinger vedrørende børn og unge skal understøtte arbejdet med inkluderende praksis.

Med henblik på at give de 3 distrikter større handlemuligheder skal det overvejes, at økonomien til forebyggende indsatser samt specialtilbud udlægges til distrikterne.

Det forventes, at såvel den tidlige indsats som de større handlemuligheder, vil betyde, at ca. 24 elever, som normalt ville blive indskrevet på andre undervisningstilbud, kan blive på distriktsskolen allerede fra skoleåret 2011-12.

7. Undervisningstilbud til særligt fagligt interesserede elever.

Der er en generel forpligtigelse til at tilgodesse alle elevers behov, men den traditionelle klasseundervisning gør det ikke alene.

Mulighederne for fleksible løsninger som holddeling og tværfagligt samarbejde klasser og lærere imellem giver nye muligheder for undervisningsdifferentiering.

For eleverne giver det samtidig mulighed for motiverede valg ud fra tilbud, der stilles til rådighed samt de interesser og kompetencer, eleverne besidder.

Eleverne kan fokusere og fordybe sig i områder, de interesserer sig stærkt for.

De får erfaringer, som de kan bringe ind som en resurse i den øvrige undervisning, hvor elevernes spor/ erfaringer kan inspirere andre og bidrage til ny læring. Eleverne får hermed en anden rolle som bidragsyder end det, den traditionelle elevrolle lægger op til.

Udviklingsplanen har foreløbigt indbygget undervisningstilbud på det naturfaglige og sproglige område på tværs af skolerne for særligt fagligt interesserede elever i de ældste klasser. Forløbene foregår på som uden for skolen.

Undervisningstilbuddene er del af skolernes forskellige faglige profiler, som elever kan vælge fra 7. klasse.

Fra skoleåret 2011 – 12 etableres flg. tilbud til elever med en særlig faglig interesse med deltagelse af elever fra alle 3 skoler:

Naturfaglige område:

Der oprettes min. 1 hold med max 24 elever på tværs af skolerne fra 7.- 9. Klasse. Der tilbydes undervisning i 2 timer pr. uge i 12 uger. Forløbet afsluttes med 3 dages internat på Mærsk Mc-Kinney Møller Videnscenter i Sorø.

Der tilknyttes 2 lærere til dette hold, som oprettes i regi af Ungdomsskolen. Et samarbejde med Herlev Gymnasium vil blive intensiveret.

Dette undervisningsforløb indgår som del af elevernes afgangsprøve.

Sproglige område:

Der oprettes tilsvarende min. 1 hold med 24 elever på tværs af skolerne som tilbydes udvidet undervisning i engelsk i 2 timer pr. uge i 12 uger. Forløbet afsluttes med et internat sammen med en engelskfødt lærer. I 3 døgn tales kun engelsk.

Der tilknyttes 2 lærere til holdet, som ligeledes oprettes i regi af Ungdomsskolen.

8. Den internationale dimension.

For at kunne mestre fremtidens krav har eleverne brug for stigende kvalifikationer og interkulturelle kompetencer. Skolen skal give eleverne muligheder for, at eleverne efter 9./10. klasse kan forstå og indgå i en global kontekst. Arbejdet med den internationale dimension skal være en del af skolens samlede virksomhed.

Gennem de senere år har flere skoler specielt Hammergårdskolen og Elverhøjens Skole udviklet gode erfaringer med, at elever fra Herlev samarbejder og møder elever fra andre lande indenfor EU.

Der eksisterer en række fonde, som støtter dette kulturmøde og implementeringen af den internationale dimension.

Med henblik på at understøtte elevernes internationale læring, skabes der i udviklingsplanen mulighed for, at alle skoler kan samarbejde og møde elever fra andre lande indenfor EU.

Udover de fremmedsprogskompetencer det fordrer og udvikler, giver det også en udvidet kulturel indsigt i andre lande, som kan benyttes indenfor en lang række fagområder. En vidensudveksling omkring geografiske, samfundsmæssige, kulturelle og sociale forhold.

En udveksling som samtidig fordrer og styrker evnen til at formidle – også på fremmedsprog.

Det giver samtidig indsigt i, hvad der optager børn og unge i andre lande. Hvori fælles træk og forskelle består. Det kan danne grobund for varige og lærerige relationer uden for Danmarks grænser.

Relevant viden der åbner og perspektiverer.

Udover det fysiske kulturmøde, der er lagt op til med lejrskolen efter 5. klassesetrin, hvor eleverne besøger og bor hos deres nye udenlandske venner, kan kontakten herudover etableres og vedligeholdes via de mange muligheder, elektroniske medier tilvejebringer allerede i de tidlige skoleår.

Løbende korrespondance og præsentation af undervisningsforløb eksempelvis.

På baggrund af erfaringer fra de 2 skoler foreslås det:

Skole- og undervisningsplanen foreslås ændret, således at lejrskoler fra 2012 fra 6. Klasse ændres til et kulturmøde med elever fra andre lande.

9. IT i undervisningen

Ikke kun med henblik på at styrke det interaktive kulturmøde, men for at tilgodese en tidssvarende undervisning og tilgang til materialer, foreslås interaktive tavler sat op i alle klasser og faglokaler samt at alle elever har en PC til rådighed i undervisningstiden og adgang til internettet.

Eleverne på alle klassesetrin benytter sig af den slags medier igennem hele deres liv. Det er et naturligt redskab for dem, når de eksempelvis skal orientere sig, i forbindelse med leg, når de skal søge information og vedligeholde kontakter.

At IT får et øget fokus som et brugbart og motiverende pædagogisk redskab i den daglige undervisning, giver derfor god mening.

IT skal benyttes i alle skolens fag og i forbindelse med øvrige aktiviteter.

Børnene og de unges kendskab til de elektroniske medier bør bringes ind i undervisningen som en resurse.

IT kan benyttes som et pædagogisk redskab på lige fod med eksempelvis bogen i undervisningen.

Ligesom ved brug af bøger, skal læreren som fagdidaktiker i forhold til IT stadig stå som garant for elevens brug af IT samt evne til at kunne søge og anvende information hensigtsmæssigt.

Det foreslås, at der i perioden 2012 – 2014 opsættes interaktive tavler i alle klasselokaler/hjembaser og faglokaler. Dette er allerede sket på Lindehøjskolen, og i enkelte lokaler på de øvrige skoler.

Det foreslås i perioden 2012-14 at udvide antallet af PC'ere i klasselokalerne så meget, at alle elever får en PC stillet til rådighed i undervisningstiden. Endvidere skal skolernes netværk udbygges, således at de kan klare at alle elever er på nettet samtidig.

Der udarbejdes en IT plan for skolerne.

10. Ombygning af skolerne

I den samlede plan for ombygning af skolerne i henhold til programmet i Fremtidens skole sker der som følge af den ændrede skolestruktur flg.:

Projektet på Hammergårdskolen som ved en udbygning også skal rumme Gl. Hjortespring Skole skal revurderes, idet den nye afdeling af Hjortespring Skole kun skal bruge 14 klasselokaler, færre administrative lokaler, personalefaciliteter og faglokaler. Det betyder, at Gl. Hjortespring Skole kan overtage mere end forventet af den nuværende bygningsmasse, og der skal nybygges/ombygges mindre.

Projektet på Engskolen kan fortsætte stort set uændret. Dog skal lokalerne til læseklasserne bruges til klasselokaler i udskolingen. Dette specialtilbud flyttes i stedet til nuværende Elverhøjens Skole.

På Hjortespring skole skal der ske en renovering af afd. 3 og 4 i forhold til fremtidig brug - herunder ændrede lysforhold i fælleslokalerne.